

Złote kłopoty

Przeglądając się z bliska różnym łakomym gospodarczym w życiu, przynajmniej, że roi się ono od wszelkiego rodzaju cudów „złotycho”.

Starsze pokolenie z kraju przypomnia sobie, że np. za parę butów płaciło się przed 1914 r. (prze licząc na złote) — 15 zł. Taka sama para butów po 1930 r. kosztowała 30 złotych, czyli dwa razy więcej.

Majątek ziemski, wart przed 1914 r. (w przeliczeniu) około 90 tys. złotych, można było nabyć w 20 lat później — za 30 tysięcy złotych, czyli 3 razy mniej.

Innymi słowy 1 złoty ulokowany w obuwii, był wart sześć razy tyle, co ten sam złoty, umieszczony w majątku?

Spadły ceny ziemi? Oczywiście, tylko szkoda, że to właśnie największe bogactwo typowe rol niczego kraju tak straciło na wartości...

Warto, dla sprawiedliwości, zaznaczyć, iż nie tylko u nas były takie kłopoty.

Wadliwość opierania pieniądza na złocie nie jest odkryciem nowoczesnym. Oddawna już wykazywała to nauka. Systemowi temu, popieranemu przez „metalistów” (oparcie pieniądza na metalu — złocie, srebrze i t. p.) przeciwstawiano system „nominalistów” (wartość nominalna, oparta na przymusie państwowym). Ten drugi system był też stosowany w wielu krajach po poprzedniej wojnie, np. w Rosji, Niemczech, Polsce i t. p., gdy z braku złota, wartość pieniądza ustanawiała państwo. Były tu także wady, bo niekiedy rządy drukowały zawiłe pieniądze, nie obracanych na konkretne i rentowne potrzeby i przychodzili — przy niehamowanej spekulacji — znana nam wszystkim — inflacja.

Nowoczesny system gospodarczy musi znaleźć lepsze rozwiązania finansowe, a teorie „metalistów” i „nominalistów”, może pójdą do muzeum.

Nowy Świat pewnie nie zna tych kłopotów?

Po ukończeniu wojny o Niepodległość, Stany Zjednoczone zaciągnęły w Anglii pożyczkę w wysokości 600 milionów funtów sterlingów. W chwili zawierania tego układu, powyższa suma — (opartych na złocie) — funtów odpowiadała wartości 18 milionów bel bawelny lub też 25 milionów ton żelaza.

W 20 lat później, gdy Stany Zjednoczone spłaciły już przeszło połowę długu czyli 350 tysięcy funtów sterlingów, za pozostałą sumę, 250 tys. takich samych f. st. można było nabyć 30 milionów bel bawelny, lub też 32 miliony ton żelaza.

Znaczący, że zamiast jednej tony żelaza (jak wynikało z układu pożyczkowego) Stany Zjednoczone musiały zwrócić 3 tony, a zamiast 1 bel bawelny — 4 bele!

Co na takie cuda mówią wielcy Amerykanie?

W książce „Moje dzieło i życie”, słynny miliarder i przemysłowiec amerykański, Henryk Ford, pisze: „Trzeba ludziom pomóc we właściwej ocenie pieniądza. Musimy im powiedzieć, czym jest właściwie pieniądz i na czym polegają sztuczki obec-

nego systemu, który narodził państwa oddaje pod władzę małej garstki. Pieniądz powinien być zawsze pieniądzem. Stopa ma zawsze 12 cali, a kiedyś dolar jest dolarem?”

Tak sądzi jeden z potentatów amerykańskich i to wtedy, gdy Stany Zjednoczone mają 9/10 złota całego świata...

Czyżby więc ten „złoty cieciec” dokuczał nawet swym wybrańcom?

R. U.

GENERAL ANTONESCO POJEDZIE DO BERLINA I DO RZYMU

Bukareszt. — Wyższa gen. Antonesco, wódza Rumunii do obu stolic „osi” jest przewidziana na bliższą przyszłość.

Chwilowo jednak obecność w kraju gen. Antonesco jest konieczną.

NOWE ALARMY W SZWAJCARII

Genewa. — Zarządzono znów alarm lotniczy w Szwajcarii na skutek ukazania się obcych samolotów nad jej terytorium, a w szczególności nad Bienne, Delemon i Solere.

Wobec przelotu, dokonanego na znacznej wysokości, nie udało ustalić ilości i przynależności państwowej tych samolotów.

STOSUNKI GRECKO - TURECKIE

Ankara. — P. Saradzoglu, minister Spraw Zagranicznych Turcji przyjechał ambasadora Grecji p. Raphaël i odbył z nim dłuższą rozmowę.

W dniu poprzednim Prezydent Grecji gen. Metaxas przyjął także ambasadora tureckiego w Atenach.

Jak donoszą, przeprowadzone rozmowy dyplomatyczne grecko-tureckie miały na celu omówienie wspólnego stanowiska obu krajów w sprawie żądań bułgarskich.

SCHRON DLA 750.000 OSÓB W LONDYNIE

Londyn. — Władze tutejsze rozpatrują projekt zamienienia części kurytarzy i linii londyńskiej kolejki podziemnej „metron” na schrony publiczne, w których mogłyby się pomieścić około 850.000 ludzi. Rzeczoznawcy badają możliwości wyposażeń tego olbrzymiego schronu w konieczne instalacje higieny i bezpieczeństwa.

JUGOSŁAWIA OTRZYMAŁA OD GRECJI „WOLNY PORT” W SALONIKACH

Ateny. — Rząd grecki postanowił udzielić Jugosławii t. zw. „wolny port” w Salonikach.

Chodzi tu o umożliwienie Jugosławii korzystania z tego portu bez żadnych ograniczeń celnych czy wozowych.

Handel zagraniczny Jugosławii uzyskała w ten sposób nowy cenny ośrodek ruchu handlowego z krajami zamorskimi.

Rodacy w Rumunii

Bukareszt. — Ogólna liczba uchodźców w Rumunii wynosi obecnie cztery i pół tysiąca. Najliczniejszymi skupieniami poza Bukaresztem są: Craiova (436), Targoviste (124), Buzau (405), Turnu Severin (363), Baile Govora (258), Campulung (203).

Na terenie rumuńskim niezwykłe ożywienie i pożyteczna działalność prowadzi Amerykańska Komisja Pomocy Polakom, posiadająca 15 ognisk. Komisja nie ogranicza się tylko do działalności kulturalnej i wydawniczej, prowadzonej tam np. bardzo intensywnie i na prawdziwie wysokim poziomie. Obecnie komisja przeprowadza akcje naprawy odzieży i obuwia uchodźców, przeznaczając po 4 tys. lei na 100 uchodźców. Naprawa dokonywana jest w miarę możliwości we własnym zakresie.

Zarządzeniem władz rumuńskich uchodźcy z Brali zostali przeniesieni do Dragasani, rodzin, zaś z dziećmi w wieku szkol-

WŚCIEKLE PSY W WARSZAWIE

Fuehrer weterynaryj Rzeszy dr. Weber bawił w „Gubernatorstwie” gdzie szczególnie zainteresował się chorobami keni oraz wypadkami wściekłych psów, które pokasały w Warszawie wiele osób.

„Bank Emisyjny” „gubernatorski” ostrzeżenie przed fałszywymi banknotami 1 i 5 złotych, jakie pojawiły się w obiegu. Banknoty te nie posiadają znaku wodnego.

Anglicy po raz czwarty w historii atakują kolonie francuskie

Eskaadra angielska otworzyła ogień przeciw miastu Dakar, usiłując wysadzić na brzeg swoje wojsko.

Nie po raz pierwszy francuska kolonia Senegal była atakowana przez wojska angielskie.

Senegal został zabrany po raz pierwszy Francji przez Anglików w 1758 roku, — wrócił do Francji na podstawie traktatu wersalskiego 1783 r., — został ponownie stracony w 1809 r. i odczyszczany ostatecznie w 1815 r.

Miasto Dakar, założone w 1857 roku, liczy obecnie 34 tys. miesz-

Operacje wojenne

Nowe ataki na Berlin i Londyn

WYKAZ STRAT POWIETRZNYCH..

Londyn podaje: 18 samolotów niemieckich i 5 brytyjskich.

Berlin podaje: 20 samolotów brytyjskich i 4 niemieckie.

KOMUNIKATY BRYTYJSKIE

Londyn. — Podczas nocnego nalotu eskadry niemieckie przypuściły gwałtowny atak na Londyn, rzucając bomby na stolicę i jej przedmieścia. W ciągu całej nocy słyszano nieprzerwaną kanonadę. Bomby ciężkiego kalibru spadły na szereg dzielnic, niszcząc domy i magazyny. Poza tym bomby spadły w kilku punktach południowej Anglii.

W nocy samoloty brytyjskie dokonały ataku na Berlin, wywołując liczne wybuchy i pożary. Ciężkie bombowce atakowały fabryki Siemens i Halske, produkujące sprzęt elektryczny dla armii. Zanotowano 2 wielkie pożary. Nieco później samoloty brytyjskie atakowały elektrownie w Berlinie i w Friedrichsfeld. Inne ciężkie bomby spadły na wielkie piece hutnicze w południowo-wschodniej części Berlina, Koło lotniska Tempelhof rzucono bomby na jeden z mostów kanału.

Poza tym eskadry angielskie prowadziły systematyczne bombardowanie portów, zajętych przez nieprzyjaciela jak: Ostenda, Calais, Cherbourg, Le Havre.

W Rzeszy lotnicy brytyjscy uszkodzili wielką elektrownię w Finkenheerd, koło Frankfurtu nad Odrą, wzięły kolejowoje przy Magdeburgu, składy w Hamm i Brukseli, baterie na przylądku Gris-Nez, szereg lotnisk oraz konwoj morski koło Terscheiling, gdzie trzy bomby trafiły w jeden z okrętów, powodując jego zatonięcie.

Lotnicy angielscy stoczyli kilka walk powietrznych z nieprzyjacielem, który usiłował przedrzeć się przez zapory koło Dorset i Bristol. Szkody są nieznaczne i mało ofiar w ludziach.

Ogółem stracono 18 samolotów niemieckich, a Anglik stracił 5 maszyn, z czego 3 pilotów uratowano.

W Afryce samoloty południowo-afrykańskie dokonały nalotu na lotnisko włoskie w Sciacamanna (Abisynia). Kilka ciężkich bomb spadło na lotnisko i jeden z samolotów włoskich na ziemi, został zniszczony. Dokonano też innych lotów wywiadowczych. Aparaty włoskie rzucały się nad Kenią — w Majur i Tana, nie wyrządzając większych szkód. Jest kilka ofiar w ludziach.

KOMUNIKATY WŁOSKIE

Rzym. — Samoloty brytyjskie atakowały Tobruk, przy czym bomby wybuchowe i zapalne spadły na domy i 2 szpitale.

Jest 15 zabitych i 70 rannych. Jeden z samolotów angielskich został zestrzelony. Kilku rannych i trochę szkód od bombardowania zanotowano w Kufra.

W Afryce wschodniej włoskie samoloty bombardowały obiekty wojskowe w Ruza oraz obóz koło Cuneima. Anglik zrzucił bomby na Diredawę, ale bez wyrządzenia szkód.

Sprawy wileńskie

CZAS PRACY..

W sowieckich republikach utrzymano dawny czas pracy.

Od 1-go września na Litwie urzędowanie trwa w urzędach państwowych i samorządowych od godz. 9 do 16, a więc dawnie 7 godzin.

FILMY W WILNIE..

W kinach wileńskich grają wyłącznie filmy sowieckie.

I tak ostatnio przez ekrany przesunęły się takie obrazy: „W kraju wyborgskim” („trzecia seria wspaniałej trylogii o bolszewiku Maksimie”), „My z Kronstatu”, „Przepiękna Wasylisa” (Wasilisa Прекрасная), „Podróżnik” (Komedia produkcji Moskfilm).

O pierwszym z tych obrazów pisze „Prawda wileńska”: „Piłmu tego nie pozwolono wyswiełać za Smetnowskiego reżimu”.

WYSTAWA MALARZY..

Malarze, przebywający w Wilnie, zamierzali urządzić wystawę swych prac w Pałacu Reprezentacyjnym.

Z nieznanych powodów odmówiono im zgody, wobec czego wystawa ma odbyć się w pałacu Ogińskich przy ul. Śniadeckich.

ANKIETA LITERACKA..

Jak donosi „Prawda wileńska” gazeta „Literatura i Sztuka”.

NOWE PISMO WŁOŚCIAŃSKIE

Bukareszt. — W „gubernatorskim” silnie reklamowane i kolportowane jest czasopismo dla rolników p. t. „Siew — gazeta włościańska”.

Drugi numer tej gazety zaczęła się bardzo zachęcająco artykuł p. t. „Matka Boska Siewna”. W rubryce „Co słychać w kraju” i „Najnowsze wiadomości ze świata” przedstawia się wydarzenia z sejsu propagandowego punktu widzenia. Temu samemu celowi służy artykuł p. t. „Polscy wojownicy opowiadają o pracujących rodakach w Rzeszy”.

PRZY KUPNIE NIERUCHOMOŚCI

Tarnów. — Nabycie nieruchomości z licytacji wymaga „gen. gubernatorstwa” pozwolenia „kreishauptmanna”.

Wynika to z ogłoszenia licytacji niejakiego Jakuba Gądkę w Siemichowie (pow. Tarnów).

Przystępujący do przetargu musi złożyć oprócz rekojmi w kwocie 1.135 zł. także owe pozwolenie „kreishauptmanna”.

Lotnictwo francuskie bombarduje Gibraltary

Vichy. — Władze francuskie powiadamiają, że w odpowiedzi na bombardowanie Dakaru przez eskadry angielskie, poważne francuskie siły powietrzne bombardowały port Gibraltary.

Czterdzieści pięć ton bomb zostało rzuconych na arsenał. Stojący w porcie wielki okręt angielski został ugodzony przez bombę. Zaobserwowano dużo pożarów.

Wszystkie francuskie samoloty powróciły do swych baz.

SZCZEPNIENIA OCHRONNE W KRAJU

Warszawa. — W Warszawie zarządzono dodatkowe szczepienie przeciw ospie i błonicy dzieci, urodzonych w latach 1933-1939. Są to szczepienia obowiązkowe.

W Krakowie zarządzono przy musie szczepienia przeciw ospie dzieci urodzonych po 31 sierpnia 1939 r.

NOWI DYREKTORZY AGENCJI POLSKICH

Vichy. — Jak już donosiliśmy na miejsce Konsulatów powstały Agencje Polskie, których dyrektorami na terenie Francji nieokupowanej są:

W Marsylii, 2 pl. St. Fereol — p. Jan Małczyński;

W Nicei, 25, rue du Rivoli — p. Zbigniew Szubert;

W Tuluzie, 72, Bd. de Strasbourg — p. Bernard Faksiewicz;

W Lyonie, 2, rue Jacques de Boissieu — p. Domański.

MISTRZ PADEREWSKI OPUŚCIŁ SZWAJCARIĘ

Genewa. — Mistrz Ignacy Paderewski, zamieszkały dotychczas w swej posiadłości w Morges, okręg Vaud — opuścił Szwajcarię, udając się na stałe do Stanów Zjednoczonych — przez Lizbonę.

Pakt obronny interesów angielsko-amerykańskich

Wspólne bazy morskie i lotnicze

Waszyngton. — Radio amerykańskie donosi, że wśród polityków w Stanach Zjednoczonych uważają, że pertraktacje pomiędzy p. Cordell Hull i Ambasadorem Wielkiej Brytanii, doprowadzą do zawarcia umowy wspólnych interesów angielsko-amerykańskich na Oceanie Spokojnym.

Rząd w Waszyngtonie — dodaje radio — zawiadomił Londyn, że życzyby sobie otwarcia drogi do Birmanii, po wygaśnięciu w dniu 18 października b. r. prowizorycznej umowy angielsko-japońskiej.

Według korespondenta dyplomatycznego „New York Times”, rozmowy obecne pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Anglią

Wojna portugalsko-afrykańska?

Wspólne bazy morskie i lotnicze

Ważnym elementem polityki międzynarodowej jest współpraca pomiędzy różnymi częściami świata, przywzajemnie przez język angielski do wspólnoty anglosaskiej.

Agencja United Press pisze, że obrady ustala w pierwszym rzędzie sposób wspólnego używania baz morskich i lotniczych.

Rozmowy w tej sprawie już miały miejsce pomiędzy Sekretarzem Stanu p. Hull a Ambasadorem angielskim Lordem Lothian, oraz ambasadorem australijskim p. Casey.

Chodzą pogłoski, że porozumienie to dotyczyć będzie głównie baz morskich i lotniczych w południowej Afryce, Australii i Azji.

Wojna portugalsko-afrykańska?

Wspólne bazy morskie i lotnicze

Clermont-Ferrand. — Dziennik „Le Temps” zamieszcza znamienny artykuł p. t. „Portugalia i Afryka Południowa”, w którym omawia możliwości zbrojnego wystąpienia Unii Południowo-Afrykańskiej przeciwko kolonom portugalskim — Angoli i Mozambiku, położonym na północ od Unii.

Podobno Portugalia wystąpi

Wojna portugalsko-afrykańska?

Wspólne bazy morskie i lotnicze

już odpowiednie posiłki do swych zagrożonych kolonii.

Czyżby oznaczało to otwarcie nowych frontów wojennych?

Warto dodać, że Unia Południowo-Afrykańska jest częścią składową Imperium Brytyjskiego, a Portugalia jest związana właśnie z Anglią sojuszem wojskowym.

Anglicy wycofują się z pod Dakaru

584 ofiary I-go bombardowania

Londyn. — Agencja Reutersa donosi, że siły angielskie, które atakowały Dakar otrzymały rozkaz wycofania się.

Angielskie ministerstwo Informacji wyjaśnia, że decyzja ta została powzięta dlatego, gdyż rząd angielski uważa, że ze względu na okoliczności, życie ludzkie Francuzów powinno być oszczędzane.

ATAK BYŁ PROWADZONY TYLKO PRZESILY ANGLIEJSKIE..

Władze francuskie wyjaśniają, że operacje rozpoczęte w dniu 24 września przeciw Dakarowi, były prowadzone wyłącznie przez siły angielskie.

ZAPOBIENIE PANCERNIKA ANGLIEJSKIEGO..

W dniu 24 września angielskie siły powietrzne i morskie atakowały gwałtownie port, baterie nadbrzeżne i okręt wojenny „Richelieu”.

Francuskie krawowniki atakowały okręty angielskiej floty wojennej: „Bacharn”, „Resolution”, jak również krawownik typu „Kent”. Jeden z krawowników angielskich ugodzony torpedą wycofał się z walki, przechylając się znacząco.

ZARZECZENIE..

Vichy. — Informacje ogłoszone przez radio angielskie, że jakoby flota angielska zaatakowała Dakar dlatego, że Niemcy mieli zmierzając kolonie francuskie w Afryce, są pozbawione wszelkich podstaw. Rząd francuski zaprzecza kategorycznie, twierdząc, że w Afryce zachodniej i nie znajduje się ani jeden Niemiec cywilny lub wojskowy.

PATRIOTYZM SENEGALU..

P. Galandou Diouf, deputowany Senegalu, był żołnierzem wojny 1914-1918, nadesłał na ręce p. Marszałka Pétain i admirała Platon, ministra Kolonii następujący telegram:

„Głęboko oburzony przez wstrętą napaść przeciw Dakarowi przyłączam się do oturzaenia rządu i proszę przyjąć za pewnienie niezłomnej wierności i przywiązania całej ludności Senegalu do Szefa państwa, który może liczyć na uczucia patriotyczne ludności afrykańskiej, pełnej ufności we wspólne losy matki-Ojczyzny i całego Imperium.”

Pakt obronny interesów angielsko-amerykańskich

Wspólne bazy morskie i lotnicze

Ważnym elementem polityki międzynarodowej jest współpraca pomiędzy różnymi częściami świata, przywzajemnie przez język angielski do wspólnoty anglosaskiej.

Agencja United Press pisze, że obrady ustala w pierwszym rzędzie sposób wspólnego używania baz morskich i lotniczych.

Rozmowy w tej sprawie już miały miejsce pomiędzy Sekretarzem Stanu p. Hull a Ambasadorem angielskim Lordem Lothian, oraz ambasadorem australijskim p. Casey.

Chodzą pogłoski, że porozumienie to dotyczyć będzie głównie baz morskich i lotniczych w południowej Afryce, Australii i Azji.

Wojna portugalsko-afrykańska?

Wspólne bazy morskie i lotnicze

już odpowiednie posiłki do swych zagrożonych kolonii.

Czyżby oznaczało to otwarcie nowych frontów wojennych?

Warto dodać, że Unia Południowo-Afrykańska jest częścią składową Imperium Brytyjskiego, a Portugalia jest związana właśnie z Anglią sojuszem wojskowym.

Wojna portugalsko-afrykańska?

Wspólne bazy morskie i lotnicze

już odpowiednie posiłki do swych zagrożonych kolonii.

Czyżby oznaczało to otwarcie nowych frontów wojennych?

Warto dodać, że Unia Południowo-Afrykańska jest częścią składową Imperium Brytyjskiego, a Portugalia jest związana właśnie z Anglią sojuszem wojskowym.

